

ઘાના

વાંસમાંથી સાયકલ બનાવનાર મહિલા

બર્નિસ દાપાહે ઘાનાના ગ્રામીણ બાળકો માટે વિશાળ ઘાસમાંથી સાયકલ બનાવી, જેનાથી કલાકોની પદયાત્રા બચી અને પર્યાવરણને અનુકૂળ રોજગારી મળી.

ક્યાં કુમાસી, અશાંતિ પ્રદેશ

કોણ બર્નિસ દાપાહ, જે ઘાનામાં વિદ્યાર્થીઓને શાળાએ પહોંચાડવા માટે વાંસની સાયકલ બનાવે છે

ક્યારે 2009 થી આજ સુધી

4 મિનિટનું વાંચન

પ્રકરણ પહેલું

વાર્તા

ઘાનાના ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં ઘણા બાળકો દરરોજ સવારે શાળાએ પહોંચવા માટે ત્રણ કલાક ચાલે છે. તેઓ ધૂળિયા રસ્તાઓ પર કાળઝાળ ગરમીમાં ચાલે છે. જ્યારે તેઓ વર્ગખંડમાં બેસે છે, ત્યારે તેઓ ખૂબ થાકી ગયા હોય છે. ઘણા બાળકો અભ્યાસ પૂરો થાય તે પહેલાં જ શાળા છોડી દે છે.

બર્નિસ દાપાહ આ લાંબી મુસાફરીથી સારી રીતે પરિચિત હતાં. તેઓ કુમાસી નજીક તેમના દાદા સાથે મોટાં થયાં હતાં. નાનપણમાં તેઓ રોજ માઇલો સુધી ચાલતાં. પછી તેમના દાદાએ તેમને એક જૂની સાયકલ અપાવી. તેનાથી તેમના કલાકો બચ્યા અને તેમનું જીવન બદલાઈ ગયું.

સ્ટીલ કરતાં પણ વધુ મજબૂત

બર્નિસે 2009 માં કૉલેજનો અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યો. મોટાભાગના સ્નાતકો શહેરમાં ઑફિસની નોકરી શોધતા હતા. પરંતુ બર્નિસ ગામડાંના બાળકોને મદદ કરવા માંગતાં હતાં. તેઓ સ્થાનિક યુવાનોને કાયમી રોજગાર પણ આપવા માંગતાં હતાં.

ધાતુની સાયકલની ફ્રેમ વિદેશથી મંગાવવી ખૂબ મોંઘી પડતી હતી. પરંતુ નજીકના જંગલોમાં જંગલી વાંસ પુષ્કળ પ્રમાણમાં ઊગતો હતો. વાંસ ઝડપથી વધતું એક ઘાસ છે. તે કાચા રસ્તાઓના આંચકા લોખંડ કરતાં વધુ સારી રીતે સહન કરે છે. વજનના હિસાબે તે સ્ટીલ કરતાં પણ વધુ મજબૂત છે.

> અમે એવો વિચાર લાવવા માંગતા હતા જે અન્ય યુવાનો માટે પણ રોજગાર ઊભો કરી શકે.
>
> બર્નિસ દાપાહ, ધ ગાર્ડિયનમાં

10

દરેક કાપેલા વાંસ સામે રોપવામાં આવેલા નવા છોડ

2009

જે વર્ષે વર્કશોપ શરૂ થયો

3

શાળાના દૈનિક પ્રવાસમાં બચેલા કલાકો

યુવાન કારીગરોને તાલીમ

શરૂઆતમાં લોકોને આ વિચાર પર શંકા હતી. મિત્રો કહેતા કે ઘાસ ક્યારેય કોઈ પુખ્ત વ્યક્તિનું વજન ઊપાડી ન શકે. પરંતુ બર્નિસે યુવાન કારીગરોને ભેગા કર્યા અને પહેલી મજબૂત ફ્રેમ બનાવી. ટીમે વાંસને જીવજંતુઓથી સુરક્ષિત કર્યો અને સાંધાઓને કુદરતી રેસાઓથી મજબૂત રીતે બાંધ્યા.

આ સાયકલો હલકી, આરામદાયક અને અત્યંત મજબૂત સાબિત થઈ. બર્નિસે કુમાસી નજીક વર્કશોપ શરૂ કર્યા. તેમણે ગામડાંની મહિલાઓ અને બેરોજગાર યુવાનોને કામે રાખ્યા. સૌએ હાથેથી વાંસ કાપતાં, ઘડતાં અને સાયકલ બનાવતાં શીખ્યું. તેમાંથી અડધાથી વધુ યુવાન મહિલાઓ હતી.

ભવિષ્ય તરફ પ્રયાણ

ટીમે કુદરત અને જમીનની પણ કાળજી રાખી. તેઓ જેટલા વાંસ કાપતા, તેના બદલામાં 10 નવા છોડ રોપતા હતા. વાંસ ઝડપથી ઊગે છે અને જમીનનું ધોવાણ અટકાવે છે. તે હવાને શુદ્ધ રાખે છે અને નદી કિનારાની માટીને જાળવી રાખે છે.

પોતાના શાળા પ્રોગ્રામ દ્વારા બર્નિસે અંતરિયાળ ગામોના વિદ્યાર્થીઓને સાયકલો ભેટ આપી. જે બાળકો પહેલાં ત્રણ કલાક ચાલતા હતા, તેઓ હવે 30 મિનિટમાં શાળાએ પહોંચે છે. હાજરી વધી અને પરિણામો સુધર્યા. પરિવારોની બચત થઈ અને દીકરીઓ લાંબા સમય સુધી ભણી શકી. ઘાસની એક સાયકલે પ્રગતિનો માર્ગ ખોલી આપ્યો હતો.

ક્યારે શું થયું

- **1990** બર્નિસ શાળાએ જવા માટે રોજ માઇલો ચાલતાં, જ્યાં સુધી તેમના દાદાએ તેમને સાયકલ ન અપાવી.
- **2009** બર્નિસ કૉલેજ પૂરી કરે છે અને કુમાસીમાં વાંસની સાયકલ બનાવવાનું શરૂ કરે છે.
- **2013** સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંઘ દ્વારા આ પર્યાવરણલક્ષી પહેલને આંતરરાષ્ટ્રીય એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો.
- **આજે** વર્કશોપ સ્થાનિક લોકોને કૌશલ્ય શીખવે છે અને વિશ્વભરમાં વાંસની સાયકલ મોકલે છે.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

વાંસની સાયકલો માત્ર એક અનોખો વિચાર નથી. તે એકસાથે ત્રણ મોટી સમસ્યાઓ ઉકેલે છે: શાળાની લાંબી પદયાત્રા, ગ્રામીણ બેરોજગારી અને કચરો.

જેટલા વાંસ કાપવામાં આવે છે, તેના બદલામાં કારીગરો 10 નવા છોડ રોપે છે. આ સાયકલ બાળકોને શાળાએ પહોંચાડવાની સાથે પ્રકૃતિનું પણ જતન કરે છે.

અમારો મત

આગળ વધવા માટે સમુદ્ર પારથી દુર્લભ વસ્તુઓ લાવવાની જરૂર નથી. ફક્ત એ જુઓ કે તમારા આંગણામાં શું ઊગી રહ્યું છે.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1 નજીક ઉપલબ્ધ વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરો

બર્નિસે આયાતી સ્ટીલની રાહ ન જોઈ. તેમણે આસપાસના જંગલોમાં ઊગતા વાંસમાંથી સાયકલ બનાવી.

આ અજમાવો: આજે તમારી કોઈ સમસ્યાને ઘરમાં પહેલેથી હાજર વસ્તુઓ કે સાધનોની મદદથી ઉકેલો.

2 પોતાના સંઘર્ષને યાદ રાખો

બર્નિસને નાનપણમાં કલાકો સુધી ચાલવું યાદ હતું, તેથી તેમણે નવી પેઢીના બાળકો માટે સાયકલ બનાવી.

આ અજમાવો: આ અઠવાડિયે એવી વ્યક્તિની મદદ કરો જે એવી મુશ્કેલીનો સામનો કરી રહી હોય જેમાંથી તમે પસાર થઈ ચૂક્યા છો.

3 જેટલું લો તેના કરતાં વધુ આપો

દરેક એક વાંસ કાપવા સામે તેમની વર્કશોપ 10 નવા છોડ વાવે છે.

આ અજમાવો: કોઈપણ પ્રોજેક્ટ પૂરો કરો ત્યારે તે જગ્યા કે વ્યવસ્થાને પહેલાં કરતાં વધુ સ્વચ્છ અને વ્યવસ્થિત બનાવીને છોડો.

4 બીજાને શીખવીને આગળ વધો

બર્નિસે ગામડાંની મહિલાઓ અને યુવાનોને હાથથી સાયકલ બનાવતાં શીખવીને આજીવન કૌશલ્ય આપ્યું.

આ અજમાવો: આ અઠવાડિયે વીસ મિનિટ ફાળવીને કોઈ સાથીદાર કે પાડોશીને કોઈ ઉપયોગી હુનર શીખવો.

સાથે લઈ જવા જેવો એક વિચાર

સૌથી સામાન્ય છોડ પણ સૌથી મોટાં સપનાંઓને સાકાર કરી શકે છે.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

CNN
Bamboo bikes turn around fortunes for working women in Ghana (2014)

The Guardian
Ghana's bicycle which is creating jobs while it saves the soil (2015)

World Economic Forum
Bernice Dapaah - Young Global Leader profile

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: મુખ્ય સ્ત્રોતો મહત્વની વિગતો પર સહમત છે. સમયગાળો: આ પહેલ 2009 માં શરૂ થઈ અને 2013 થી તેને સંયુક્ત રાષ્ટ્રના પુરસ્કારો મળ્યા. વૃક્ષારોપણ: સીએનએન, ધ ગાર્ડિયન અને યુએનએફસીસીસી પુષ્ટિ કરે છે કે એક વાંસ કાપવા સામે 10 નવા છોડ રોપાય છે. બાળપણ: બર્નિસનું બાળપણમાં ચાલવું અને દાદા દ્વારા સાયકલ ખરીદી આપવી તે અનેક ઇન્ટરવ્યુમાં નોંધાયેલ છે. આ ક્વોટ બર્નિસ દાપાહે 2015 માં ધ ગાર્ડિયનને આપ્યો હતો. "અમારો મત" વાળી લીટીઓ અમારું પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્ત્રોતોમાંથી છે.